

Михаило ЧЕБИНАЦ
(1857 - 1941)

Акционар, трговац, индустријалац и актер политичких догађаја с краја 19. века, који су потресали не само варош Карановац, већ и Србију тога времена.

Био је имућан човек, имао је кућу на спрат на месту где је седамдесетих година 20. века изграђена Робна кућа Београд (данас *Панда*); поседовао је концесију на експлоатацију руда за ширу околину Краљева, рудник угља у Баљевцу (1904-1929); отворио је прву фабрику пољопривредних алатки и боја која је имала и млинове за камен и житарице; имао је каменорезачку радионицу за израду надгробних споменика.

Као младић припадао је "напредњацима", а касније је приступио Радикалној странци. Друговао је са многим интересантним личностима тога времена, са инжењером Светозаром Машином (и његовом женом Драгом) на пример, који је тада надзирао градњу пута Краљево – Рашка. Сукоб радикала са двором, који је настао у време краља Милана и продужио се несмањеном жестином и у време његовог наследника, Александра Обреновића, био је пресудан за избијање Чебинчеве афере.

Маја 1894. године, Чебинац је пошао возом у Дубровник, да се види са Петром Карађорђевићем, претендентом на српски престо, за кога је носио једно писмо. Поред тога, Чебинац је код себе имао и свој дневник у коме су били забележени сви његови састанци и разговори са разним људима. На железничкој станици Београд, Чебинац је ухапшен, а компромитујући материјал (писмо и дневник) је заплењен. Чебинац је задржан у притвору, а београдска полиција је ухапсила неколико радника који се помињу у његовом дневнику.

Србијом се пронео глас о великој завери против краља Александра Обреновића. Везу радикала са Петром Карађорђевићем доказивало је писмо заплењено код Михаила Чебинца. Суђење је започето 1894. године. На њему је Чебинац имао чудно држање. Давао је противречне исказе, теретио је себе и остале оптужене радикале. На крају суђења, иако се утврдило да се није радило о завери, већ о афери, сви притворени радикали, осим Јакова Ненадовића и Ђорђа Новаковића, проглашени су кривим и кажњени затвором. Након годину дана, Влада Стојана Новаковића је све осуђене амнестирао и они су пуштени на слободу. После тога Чебинац се трајно повлачи из политике.

Љиљана Жарковић